

Šaukia kelionė į Baltimorę

Algis Šilas ir Deanna Izabelė Howes

Įsivaizduokime: 1800 šokėjų iš viso pasaulio kartu šoka pasipuošę tautiniais drabužiais ir tai daro visa širdimi... Liepos 3 d. JAV Baltimorės mieste organizuojama 15-oji Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventė.

Šventės tema pasiskolinta iš Bernardo Brazdžionio eilėraščio – „Šaukia ten tave kelionė“. Nuo 1957 m. dešimtys tūkstančių šokėjų švęsti savo lietuvybės su dainomis ir šokiais rinkosi Šiaurės Amerikoje – Čikagoje, Klivlande, Toronte, Hamiltone, Los Andžele bei Bostone. Šiais metais Baltimorėje dalyvaus 46 šokių grupės iš Kanados, Lietuvos, Švedijos, Anglijos, Izraelio bei JAV.

Tradicija bus tęsiama mieste, kuris turi ilgą Amerikos lietuvių istoriją. 1876 m. Baltimorėje apsigyveno pirmieji lietuviai. Nuo 1880 m. iki 1920 m. lietuvių į Baltimorę atvykdavo vis daugiau. Artėjant 1950 m., Baltimorės lietuvių skaičius padidėjo iki 9000. Tuo metu dauguma lietuvių gyveno netoli Baltimorės uosto, į šiaurę nuo Hollins gatvės. Po kurio laiko ten įsikūrė rajonas, kurį vietiniai baltimoriečiai pradėjo vadinti Mažąja Lietuva (angl. Little Lithuania). Buvo įkurtos lietuvių katalikų parapijos: 1872 m. – Šv. Venceslaus, nuo 1888 m. iki 1917 m. – Šv. Jono Krikštytojo parapija ir nuo 1917 m. – iki šiandienos veikianti Šv. Alfonso lietuvių parapija.

1916 m. gruodį ir 1917 m. balandį Baltimorės lietuvių bendruomenė įsigijo du pastatus prie Hollins ir Parkin gatvių, juos suremontavo ir 1921 m. vasario mėn. atidarė lietuvių salę. Lietuviai visą mėnesį iškilmingai šventė šios salės atidarymą – suruošė banketą, surengė vaidinimą „Piliniečiai“ bei muzikos ir sporto spektaklius.

Šiandien lietuvių salė vis dar yra Baltimorės lietuvių veiklos centras, kur lietuviai

susirenka rengti kultūrinius ir visuomeninius renginius, kur repetuoja šokių grupė „Malūnas“, veikia Baltimorės lietuvių sporto klubas bei JAV lietuvių legionas „Post 154“, kurio pirmieji nariai buvo Pirmojo pasaulinio karo veteranai.

Baltimorės miestas įsikūręs šalia Patapsko upės ir Česapyko įlankos. Taip pat šis miestas yra didžiausias Merilando valstijoje ir 26-tas didžiausias miestas JAV, kuriame 2013 m. gyveno apie 622104 gyventojai. Baltimorėje įsikūręs antras didžiausias uostas JAV Vidurio Atlanto rajone, kuriame vykdoma įvairi ir įdomi turistinė veikla.

Baltimorės miesto istorija ėmė ryškėti šešioliktajame šimtmetyje. 1632 m. Anglijos karalius Čarlzas I dovanojo didžiulį žemės plotą lordui Baltimorui prie pat Česapyko įlankos. 1706 m. buvo įkurtas uostas, o pats Baltimorės miestas įkurtas 1729 m. liepos mėn. Po kurio laiko jis išaugo ir užmezgė svarbius verslo ryšius kaip tabako, cukraus ir miltų prekybos tarpininkas tarp Europos, Karibų salų ir Vidurio Atlanto rajonų.

Taip pat Baltimorė užėmė svarbią vietą per įvykius, kurie prisidėjo prie Amerikos revoliucijos karo. Miesto atstovai ir verslininkai prisijungė prie protesto prieš Anglijos mokesčius ir atsisakė prekybinių ryšių su Anglija. Be to, Baltimorė buvo laikinoji sostinė, kai Antrasis Kongresas pasitraukė iš Filadelfijos ir 1776 m. gruodžio mėn. bei 1777 m. vasario mėn. Baltimorėje buvo sušauktos darbo sesijos.

Vėliau, 1812 m., vyko karas su Anglija ir ši šalis vėl užpuolė Baltimorę. Kai anglai bombardavo Baltimorės McHenry fortą (angl. Fort McHenry) ir rugsėjo 13–14 d. vyko Baltimorės mūšis, 1814 m. Francis Scottas Key, advokatas iš Merilando valstijos, buvo taip paveiktas šių įvykių, kad jis sukūrė eilėraštį „Forto McHenry gynimas“. Po kurio laiko, 1870 m., šiam eilėraščiui buvo sukurta melodija ir 1931 m. jis tapo Amerikos tautiniu himnu.

Šiandien Baltimorės didžiausi ekonominiai varikliai yra Johno Hopkinso ligoninė, Johno Hopkinso universitetas ir vis dar laivų statybos centras. Baltimorė taip pat yra viena iš didesnių Merilando valstijos turistinių vietovių.

Amerikos lietuviai yra tarp daugelio etninių bendruomenių, įsikūrusių Baltimorėje. Šalia jų yra gausūs italų ir graikų rajonai, kur galima paskanauti geriausiose etninėse virtuvėse šioje Atlanto pusėje. Baltimorės uostas taip pat primena, kad jis vienas iš geriausių jūros gėrybėmis prekiaujančių miestų rytinėje pakrantėje – niekur negausi skanesnių krabų maltinių (angl. crab cakes) kaip Baltimorėje!

Dabar peršokime į ateitį. Greitai, 2016 m. liepos 3 d., „Royal Farms“ arenoje Baltimorėje susirinks 1800 lietuvių kilmės šokėjų iš viso pasaulio švęsti 15-osios Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventės. „Royal Farms“ arena yra už keturių kvartalų nuo oficialaus šventės viešbučio „Hilton Baltimore“. Taip pat salė yra netoli visų Šokių šventės viešbučių bei Baltimorės lankytinų vietų. Baltimorės uostas yra kita vieta, kurią galima pasiekti pėsčiomis. Prie uosto ir artimų rajonų yra parduotuvių, restoranų, laivelių, gyvos muzikos klubų, muziejų, akvariumas ir puikių vietų poilsiui mažesniuose rajonuose. Visi šokėjai ir svečiai galės lengvai pėsčiomis nueiti iki „Royal Farms“ arenos arba pasinaudoti Šokių šventės autobusiuku. Arenoje laisvai telpa 10000 žiūrovų. Iš viso bus galima priimti apie 12000 žiūrovų.

Penktadienį, liepos 1 d., vyks šokėjų repeticija, menininkų mugė (liepos 1–3 dienomis), vakare restoranai ant ratų parduos maistą lauke prie „Hilton“ viešbučio, gros muzika, vyks šokiai ir kitos pramogos. Šeštadienį, liepos 2 d., vėl vyks šokėjų repeticija, svečiai turės progą aplankyti turistines vietas ir pasidžiaugti Baltimorės miestu, vakare parduodamas maistas viešbutyje ir literatūros vakaras, šokiai Baltimorės „Hilton“ viešbutyje su populiariu lietuvių didžėjumi. Sekmadienį, liepos 3 d., lietuviškos šventos Mišios Šv. Alfonso bažnyčioje (6 kvartalai nuo viešbučių), 13 val. Šokių šventė „Royal Farms“ arenoje, o baigsime iškilmingu tradiciniu šventės pokyliu Baltimorės „Hilton“ viešbutyje.

Iš JAV dalyvaus 35 grupės iš 21 miesto bei vietovės. Dalyvaus Atlantos (GA) „Jievaras“, Baltimorės (MD) „Malūnas“, Bostono (MA) „Sambūris“, Čikagos (IL) „Gija“, „Grandis“, „Lėtūnas“, „Laumė“, „Suktinis“; Lemonto (IL) „Lietuvos Vyčiai“ ir „Spindulys“; Mundeleino (IL) „Rusnė“; Klivlando (OH) „Švyturys“, Denverio (CO) „Rūta“, Detroito (MI) „Žiburio“ lituanistinė mokykla ir „Šaltinis“, Elizabeto

(NJ) V. Kudirkos lituanistinės mokyklos ansamblis „Varpelis“, Džeksono (NJ) „Lietuvėlė“ ir „Viesulas“, Hartfordo (CT) „Berželis“, Kanzaso (KS) „Aidas“, Los Andželo (CA) LB „Spindulys“ ir „Retro“, Madisono (WI) „Žaibas“, Niujorko (NY) Maironio mokykla ir „Tryptinis“, Palm Byčo (FL) „Saulėtas krantas“, Filadelfijos (PA) „Aguonėlė“, „Vakarinė“ ir „Žilvinas“, San Francisko (CA) „Genio“ lituanistinė mokykla ir „Tiltas“, Siatlo (WA) „Lankas“ ir „Lietutis“ ir iš JAV sostinės Vašingtono grupės „Eglutė“ ir „Juosta“.

Iš Lietuvos dalyvaus dvi grupės – iš Kauno „Ave Vita“ ir iš Panevėžio „Grandinėlė“. Iš Švedijos dalyvaus „Baltija“ iš Stokholmo. Iš Didžiosios Britanijos atvyksta Londono grupė „Versmė“ ir iš Izraelio atvyksta „Vija“ iš Tel Avivo.

Iš Kanados dalyvaus šešios šokių grupės – Kalgario „Klevelis“, Monrealio „Gintaras“, Hamiltono „Gyvataras“ ir trys grupės iš Toronto – „Atžalynas“, „Aitvaras“ ir Toronto lietuvių ansamblis „Gintaras“.

Šokių šventė kviečia visus šokėjus ir dalyvius į tris skirtingas iškilmingas puotas sekmadienio vakare. Pagal amžių pasirinksite iš trijų siūlomų vakaronių. Visi kartu sueis po vakarienės šokti ir linksmintis iki vėlyvo vakaro.

Pirmą kartą Šokių šventės istorijoje ruošiamas jaunų šeimų ir vaikų pokylis. Susėdusios kartu jaunos šeimos ar su bendraamžiais draugais pasidžiaugs iškilminga vakariene. Tėvai, nusipirkę suaugusių banketo bilietus, vaišinsis atitinkama vakariene. Jaunimui (15–20 metų) yra ruošiamas Šokių šventės antras iškilmingas banketas.

Šokių šventės organizatoriai taip pat rengia trečią iškilmingą puotą visiems nuo 21 m. ir vyresniems. Baltimorė – garsus džiazo miestas, kur gimė nemažai žymių džiazo muzikantų, gyveno ir keliaudami rytų pakrante pasirodydavo. Suaugusių banketas atkurs džiazo klubo premjerą. Svečiai, atvykę į džiazo klubą, pradės premjeros vakarą kokteilio valandėle. Besiklausydami džiazo stiliaus pianino muzikos, susėdę vakarieniaus. Po vakarienės bus proga užeiti į privatų burbono salonėlį. Čikagos muzikinė grupė „Sodžius“ užgros linksmą ir smagią muziką ir bus galimybė visiems pašokti ir džiaugtis iki ankstyvo ryto.

Po Šokių šventės, būdami rytinėje pakrantėje, apsilankykite Vašingtone, JAV sostinėje, kur yra Lietuvos Respublikos ambasada ir įsikūrusi aktyvi Lietuvių bendruomenė. Vašingtonas nuo Baltimorės nutolęs tik 40 mylių. Ten galima pamatyti prezidento Vašingtono paminklą, JAV Atstovų rūmus (angl. U.S.

Capitol), prezidentų Linkolno ir Džefersono paminklus ir, žinoma, Baltuosius rūmus. Ten rasite daug įdomybių, įskaitant Tarptautinį šnipų muziejų, paminklą komunistų aukoms atminti, Oro ir erdvės muziejų, Žiniasklaidos muziejų (angl. Newseum), Nacionalinį zoologijos sodą bei liepos 4-ąją rengiamus JAV Nepriklausomybės dienos fejerverkus. Išalkus, ten yra daugybė vietinių ir tarptautinių restoranų įdomiose vietose: Džordžtaune (Georgetown), Diuponto žiede (Dupont Circle), Adamso Morgano, Kapitolijaus kalvos (Capitol Hill) rajonuose ir „H“ gatvės koridoriuje.

Baltimorės ir Vašingtono lietuvių bendruomenėms suteikta garbė surengti 2016 m. Šokių šventę ir šia proga tikimasi pasveikinti jus, atvykusius į „žavingą miestą“ (angl. Charm City). Būsite sužavėti dinamišku, unikaliu miestu, kuris didžiuojasi savo lietuvių paveldu. 2016 m. liepos 3 d. Baltimorės ir Vašingtono lietuvių bendruomenės džiugiai ir nekantriai lauks atvykstančių į 15-ąją Šokių šventę! Daugiau informacijos apie Šokių šventę rasite interneto svetainėje www.sokiusvente2016.org; ten taip pat galite įsigyti ir bilietus į šventę.

Atnaujinkime senas draugystes ir užmegzkime naujas!

Svetainė: www.SokiuSvente2016.org. „Twitter“: @svente2016. „Facebook“: facebook.com/svente2016. „Instagram“: instagram.com/svente2016. Prisijunkite prie Šokių šventės pranešimų sąrašo: info@sokiusvente2016.org. Turite klausimų? Parašykite žinutę: info@sokiusvente2016.org. Daugiau informacijos apie Baltimorę: http://baltimore.org/.

Algis Šilas ir Deanna Izabelė Howes,

Šokių šventės organizacinio komiteto spaudos ir viešųjų ryšių atstovai

Žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2016 m. birželio numeris.

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.